

"رونا" رقم جدید سیب زمینی، پر محصول و مناسب کشت بهاره

مدیریت هماهنگی ترویج کشاورزی

استان اردبیل

۱۴۰۰

مقدمه

ایران از نظر میزان تولید سیب زمینی رتبه سیزدهم را در بین کشورهای جهان به خود اختصاص داده است. مصرف سرانه سیب زمینی در سال ۱۳۵۰ در ایران حدود ۶ کیلوگرم و میزان تولید آن حدود ۳۰۰ هزار تن برآورد شده بود. همچنین سطح زیرکشت این محصول در سال ذکر شده قریب به ۲۱ هزار هکتار و عملکرد آن حدود ۵ تن در هکتار بوده است. براساس آمار فائو ارزش تولیدات سیب زمینی نیز در آن سال حدود ۴۳/۵ میلیون دلار تخمین زده شده بود. براساس آخرین آمار معاونت زراعت وزارت جهاد کشاورزی سطح زیرکشت سیب زمینی کشور در سال ۱۳۹۸، حدود ۱۴۳ هزار هکتار با تولید حدود ۵/۲ میلیون تن و میانگین تولید حدود ۳۷ تن در هکتار می باشد. در حال حاضر سرانه عرضه سیب زمینی کشور برای هر نفر در سال ۵۶ کیلوگرم می باشد که در برنامه پیش بینی شده برای افق ۱۴۰۵ می بایست به ۶۳ کیلوگرم بدون افزایش سطح زیرکشت برسد. یکی از راه های مهم برای اهداف برنامه ریزی شده، معرفی ارقام سیب زمینی با پتانسیل بالا و سازگار به شرایط کشور می باشد. بنابراین اصلاح سیب زمینی و معرفی ارقام جدید یک امر مهم و ضروری برای کشور می باشد. اصلاح ارقامی که دارای عملکرد بالا، کیفیت خوب برای مصارف مختلف و متحمل به استرس های زنده و غیرزنده می باشند چه از نظر اقتصادی و چه از نظر سلامت نقش به سزایی در زندگی مردم و جامعه ایفا خواهند نمود. برخلاف تعداد قابل

توجهی از کشورها که علی‌رغم تولید نسبتاً ناچیز دارای ارقام متعدد سیب‌زمینی می‌باشند، کشور ما دارای تعداد ارقام معرفی شده داخلی محدود (پنج رقم ساوالان، خاوران، جاوید، آتوسا و آنوشا) می‌باشد و تقریباً کلیه ارقام سیب‌زمینی موجود در کشور وارداتی و توسط شرکت‌های خصوصی اروپایی اصلاح شده‌اند. شرایط آب و هوایی مناطق سیب‌زمینی کاری کشور در بسیاری از موارد متفاوت با مناطق اصلاح ارقام وارداتی می‌باشد، این وضعیت سبب گردیده تا ارقام نتوانند پتانسیل خود را بروز دهند و به بعضی از بیماری‌های شایع در کشور حساسیت نشان دهند. لذا اصلاح ارقام در داخل کشور و معرفی رقم جدید داخلی می‌تواند در پیشگیری از مشکلات فوق موثر باشد. یکی دیگر از مشکلات موجود در کشور محدود بودن تعداد ارقام مناسب فرآوری با پتانسیل عملکرد بالا می‌باشد. بنابراین معرفی ارقام با خصوصیات کمی و کیفی مناسب علاوه بر تامین نیاز صنایع ارزش اقتصادی بالایی برای کشاورزان به همراه خواهد داشت. رقم رونا با داشتن ویژگی‌ها و خصوصیات مهم، می‌تواند در یک دوره ده ساله، در سطح ۳ هزار هکتار از کشت بهاره سیب‌زمینی کشور، جایگزین رقم آگریا (شاهد) شود.

پتانسیل عملکرد

رقم رونا در آزمایشات سازگاری و تعیین ارزش زراعی در کشت بهاره دارای عملکرد غده قابل فروش بالا (۳۲/۳۰ تن در هکتار) بود. این رقم نسبت به میانگین شاهد‌ها در کرج ۱۱ درصد، اردبیل ۱۱ درصد، مشهد ۴ درصد، همدان ۲۶ درصد، اصفهان ۱۹ درصد و

به طور میانگین در کلیه مناطق ۱۵ درصد افزایش عملکرد غده داشت. این رقم، دارای رنگ گوشت زرد، رنگ پوست کرمی مایل به صورتی، شکل غده بیضی مایل به گرد، رنگ سرخ شده شفاف (خوش رنگ)، خوش طعم، ماده خشک بالاتر از ۲۲ درصد، عمق چشم سطحی، سیاه شدن رنگ گوشت غده کم، بدون زنگ داخلی غده، بدون حفره ای شدن غده و بدون شکاف های رشد، دوره خواب ۱۰۰ روز، دوره رشد ۱۰۸ روز به عنوان کلون متوسط رس بود. عملکرد غده قابل فروش این رقم در منطقه اردبیل ۳۶ تن در هکتار و در رقم آگریا (شاهد) ۳۱ تن در هکتار بود. اختلاف عملکرد غده قابل فروش این کلون نسبت به رقم آگریا (شاهد) ۵ تن در هکتار (افزایش ۱۷ درصدی) بود.

تحمل به بیماری ها و تنش کم آبی

رقم رونا نسبت به ویروس PVS مقاوم و نسبت به بیماری های رایزوکتونیا و اسکب باکتریایی نیمه مقاوم تشخیص داده شد. براساس نتایج آزمایش تعیین تحمل ژنوتیپ ها به کم آبی، اختلاف عملکرد غده قابل فروش رقم رونا نسبت به رقم آگریا (شاهد) در شرایط نرمال ۴/۱۰ تن در هکتار و در شرایط تنش کم آبی ۳/۸۰ تن در هکتار بود.

توصیه های زراعی

- خاک: مناسب ترین نوع خاک برای رقم رونا خاک های لومی می باشد. pH بین ۶/۵ تا ۷ مناسب ترین شرایط را برای جذب عناصر غذایی مورد نیاز سیب زمینی فراهم می کند.

- **تهیه زمین:** در مناطق کشت بهاره، زمین در پاییز سال قبل شخم مناسب زده و در بهار سال بعد ترجیحاً از سیکلوتیلر جهت تهیه بستر و نرم کردن هم‌زمان کلوخ‌ها استفاده شود. در صورت امکان از روتوشیپر به منظور جلوگیری از فرسایش و سهولت آبیاری استفاده شود. در صورت مجهز بودن غده کارها به کودکار، توصیه می‌شود کودهای فسفات‌ه و پتاسه جهت جلوگیری از تثبیت در خاک هم‌زمان با کشت به خاک اضافه شود. کودهای نیتروژنه به صورت تقسیط (یک سوم هم‌زمان با کشت، یک سوم موقع وجین و یک سوم در زمان خاک‌دهی پای بوته‌ها) داده شود.

- **تاریخ کاشت:** مناسب‌ترین تاریخ کاشت این رقم، در کشت بهاره از اوایل اردیبهشت تا اواخر خرداد (با توجه به مناطق کشت)، توصیه می‌شود.

- **میزان بذر:** مصرف حدود $3/5$ تن در هکتار غده پیش‌جوانه دار شده برای کشت با غده کار سیب‌زمینی توصیه می‌شود.
- **تراکم بوته:** برای تولید سیب‌زمینی بذری حدود ۶۰ هزار بوته در هکتار با فاصله دو بوته ۲۲ سانتی‌متر و فاصله دو پشته ۷۵ سانتی‌متر و برای تولید سیب‌زمینی خوراکی تعداد ۵۳ هزار بوته در هکتار با فاصله دو بوته ۲۵ سانتی‌متر و فاصله دو پشته ۷۵ سانتی‌متر توصیه می‌شود.

- **عمق کاشت:** بسته به بافت خاک ۱۵-۷ سانتی‌متر

- **میزان کود:** برای بدست آوردن حداکثر عملکرد بالقوه این رقم مصرف کودها براساس آزمون خاک تعیین شود.

ISBN: 978-964-520-885-9

شابک: ۹-۸۸۵-۵۲۰-۹۶۴-۹۷۸

عنوان: "رونا" رقم جدید سیب زمینی، پرمحصول و مناسب کشت بهاره

نویسنده: داود حسن پناه

مدیر داخلی: ویدا همتی

تهیه شده در: معاونت آموزش و ترویج کشاورزی، دفتر شبکه دانش و

رسانه های ترویجی

ناشر: نشر آموزش کشاورزی

صفحه آرا: سبا سادات کرمانی پوربقایی

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

نوبت چاپ: اول / ۱۴۰۰

قیمت: رایگان

مسئولیت درستی مطالب با نویسنده است.

شماره ثبت در مرکز فن آوری اطلاعات و اطلاع رسانی کشاورزی ۵۹۶۵۲ به تاریخ ۱۴۰۰/۰۳/۱۱ است.

نشانی: تهران، خیابان آزادی، بین نواب و رودکی، پلاک ۲۰۵، معاونت آموزش و ترویج کشاورزی

تلفن: ۶۶۴۳۰۴۶۵ | تلفکس: ۶۶۴۳۰۴۶۴ | کد پستی: ۱۴۵۷۸۹۶۶۸۱

- مبارزه با علف‌های هرز: برای مبارزه با علف‌های هرز قبل از کاشت یا قبل از جوانه زدن سیب زمینی از سم پاراکوات به میزان ۳ لیتر در هکتار استفاده شود. پس از کاشت و در مرحله حدود ۱۵-۱۰ سانتی متر همراه با خاک دهی پای بوته وجین علف‌های هرز صورت گیرد.

- مبارزه با آفات: از آفات مهم سیب زمینی، سوسک کلرادو می باشد. برای مبارزه با آن از سم زولون ۲-۳ لیتر در هکتار یا اسپینوزاد ۷۵ میلی لیتر استفاده شود.

- خاک دهی پای بوته‌ها: زمانی که ارتفاع بوته‌ها بین ۲۰-۱۰ سانتی متر بوده با حجم مناسبی از خاک انجام گیرد. در خاک دهی ماشینی، تراکتور حتماً به چرخ‌های رینگ باریک مجهز شود.

- آبیاری: آب مورد نیاز این رقم در آبیاری تیپ (قطره‌ای) بین ۶۵۰۰ تا ۷۵۰۰ متر مکعب با لحاظ شرایط آب و هوایی منطقه عملکرد غده قابل قبول و اقتصادی تولید می نماید. بنابراین از آبیاری سنگین در مراحل رشد خودداری شود.

- سرزنی و برداشت سیب زمینی: برداشت سیب زمینی زمانی است که گیاه به مرحله بلوغ فیزیولوژیکی که هم‌زمان با زرد شدن برگ‌ها بوده، رسیده باشد. با این حال هر زمانی که عملکرد قابل قبولی تولید شده باشد می‌توان ۱۵ تا ۲۰ روز قبل از برداشت اقدام به سرزنی نموده و برداشت کرد.

- **انبارداری:** به منظور التیام غده‌های صدمه دیده ناشی از برداشت و حمل و نقل، لازم است به مدت دو هفته دمای انبار را به ۱۵-۲۰ درجه سانتی‌گراد با رطوبت نسبی ۸۵ درصد رسانده و بعد از ترمیم زخم‌ها با رطوبت نسبی انبار ۹۰-۸۵ درصد، درجه حرارت برای سیب زمینی بذری ۲-۴ درجه سانتی‌گراد و برای سیب زمینی‌های خوراکی ۴-۵ درجه سلسیوس نگهداری شود.

